

ν νοῦν: Βρίσκεται σὲ ἄββελίρισμα. Συνών. φρ. εἶναι ἄββε-
λος, ἔχει ἀφηρημάδα. 2) Ἀθυμία, ἀποθάρρυνσις.

ἄββελίρω Ζάκ. — ΔΓουζέλ. Χάσ. 38.

Ἰταλ. *avvilire* = ἐξευτελίζω, ταπεινῶ, ἀποθαρρύνω.

Μετρ. ἀποθαρρύνω τινά, προξενῶ σύγχυσιν καὶ ταρα-
ν εἰς τινά: Ἄσμ.

Εὐθύς εὐθύς δὲν ἄρπαξα ἀφ' τὸ σκοινὶ τὸ κρίας
καὶ δὲν τοὺς ἄββελίρισα καλοὺς κακοὺς μὲ μίας;

Γουζέλ. ἔνθ' ἄν. Ἀμτβ. ἀποθαρρύνομαι, ἀποκαρδιούμαι,
θυμῶ.

ἄββεντώρος ὁ, Ζάκ. Κεφαλλ. Λευκ. Παξ.

Ἰταλ. *avventore*.

1) Πελάτης Ζάκ. Κεφαλλ. Λευκ. Παξ. 2) Θηλ.
ἄββεντώρα μεταφ. φίλη, ἑταίρα Κεφαλλ. Παξ.

ἄββερίτω Κεφαλλ.

Ἰταλ. *avvertire*.

Ἀγγέλλω, εἰδοποιῶ. Συνών. ἄββιζάρω 1.

ἄββια ἐπίρρ. Κάρπ.

Προστ. τοῦ Ἰταλ. ρ. *avviare* ἢ τὸ *ek via*.

Ἄγε, ἐμπρός, ἐπὶ παρακελεύσεως: Ἄσμ.

Ἀββία, παλληκάριον, ἂν εἴστε Χριστιανοί,
μὴν μᾶσε πάρον σκλάους οἱ Ἀγαρηνοί.

ἄββιζαδῶρος ὁ, Ζάκ.

Ἰταλ. *avvisatore*. Διὰ τὸ δ ἀντὶ τοῦ τ πβ. ἄβαν-
τζαδῶρος.

Κήρυξ δημόσιος προαναγγέλλων καὶ ἀποτρέπων ἀπὸ
τῶν ἀπαγορευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου πράξεων.

ἄββιζαμέντο τό, Κρήτ. Νάξ. ἄββιζαμέντο Σίφν. κ.ά.

Ἰταλ. *avvisamento* = ἀγγελία.

1) Εἰδήσις, ἀγγελία Νάξ. 2) Καταγγελία Σίφν.:
Δώσανε ἄββιζαμέντο. 2) Παραγγελία, προσταγή Κρήτ.
3) Συμβουλή Νάξ.

ἄββιζάρισι ἡ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἄββιζάρω κατ' ἀναλογ. τῶν παραγομέ-
νων ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ.

Νουθεσία, συμβουλή: Δὲ χρειάζεται ἄββιζάρισι 'ς εὐτό.
Δὲ θέλω τὸ ἄββιζάρισές σας, ὅτι κόβγει ἡ κεφαλὴ μου κεῖνο
θὰ κάνω. Πβ. ἄββιζάρισμα 2, ἄββιζαρισμός.

ἄββιζάρισμα τό, Ζάκ. Κέρκ. Κεφαλλ. Νάξ. (Ἀπύ-
ρανθ.) Παξ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ρ. ἄββιζάρω κατ' ἀναλογ. τῶν παραγομέ-
νων ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ.

1) Εἰδοποιήσις, ἀγγελία Ζάκ. Κέρκ. Κεφαλλ. Παξ.
κ.ά.: Τοῦ 'στεῖλα ἄββιζάρισμα πῶς θὲ νά 'ρθω Ζάκ. "Υστερ'
ἀπὸ τὸ ἄββιζάρισμα λέω πῶς θὲ νά 'ρθω Παξ. 2) Συμ-
βουλή, νουθεσία Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Τέθρια παιδιὰ θέν' ἄββι-
ζάρισμα ὅλη ἀὴν ὦρα. Χίλια ἄββιζαρίσματα νὰ τοῦ κάνη
κάνεις κ' εὐτοννοῦ ὁ ἴδιος εἶναι. Δὲ μὲ πιάνουν ἄββιζαρί-
σματα μένα. Πβ. ἄββιζάρισι.

ἄββιζαρισμός ὁ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἄββιζάρω κατ' ἀναλογ. τῶν παραγομέ-
νων ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ.

Νουθεσία, συμβουλή: Εἶδ' ἄββιζαρισμός ἐδὰ πλῆθ' ἦτον
εὐτός! Τ' ἄββιζαρισμοῦ ποῦ σοῦ 'καμα πέρ'σι 'ν' ἡ γνῶσι
ποῦ 'βαλες. "Ἠπιασε τόπο ὁ ἄββιζαρισμός. Πβ. ἄββιζά-
ρισι, ἄββιζάρισμα 2.

ἄββιζαριστής ὁ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Θηλ. ἄββιζα-
ρίστρα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἄββιζάρω.

Ὁ δίδων συμβουλὰς: Τὸν ἄββιζαριστὴ κάνει κ' εὐτός,
ἀφοῦ δὲν ἤξερει εἶδα τοῦ 'ίνεται.

ἄββιζάριστος ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἄββιζάρω τοῦ ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος
σημ. στερήσεως διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Πβ. ἀ-
στερητ. 2 β.

Ὁ μὴ λαβὼν συμβουλὰς, ὁ μὴ νουθετηθεὶς: Ἀββιζά-
ριστο μ' ἔχετε καὶ δὲν ἤξερα εἶδα νὰ τσῆ πῶ. Ἀββιζάριστο
τὸν ἔχον (ἔχουν).

ἄββιζαριστράκι τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ὑποκορ. τοῦ ἄββιζαριστῆς - ἄββιζαρίστρα.

Μικρὸν παιδίον δίδον συμβουλὰς.

ἄββιζάρω σύνθηθ. ἄββιζάρω Κίμωλ. ἄββιζέρονω
Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἄββιζέρονω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *avvisare* = γνωστοποιῶ, ἀναγγέλλω, ἤδη
μεσιν. Πβ. Γαδάρου διηγ. στ. 410 (ἔκδ. Wagner σ. 136)
«νὰ σ' ἄββιζάρω τίποτες ἦρθα γυρεύντάς σε».

1) Καθιστῶ τι γνωστόν, ἀγγέλλω, εἰδοποιῶ Ζάκ. Κέρκ.
Κεφαλλ. Κίμωλ. Κρήτ. Κύπρ. Νάξ. Παξ. Πελοπν. (Λακων.
Μάν.) κ.ά.: Τοῦ ἄββιζάρα νὰ 'ρθῇ νὰ πάρη καὶ Μάν. Νὰ μὲ
'ββιζάρης πότε θὰ βγάλουνε λάδι Κίμωλ. Θὰ τὸν ἄββιζάρω
'γὼ νὰ μᾶς περιμένῃ Κέρκ. Τὸν ἄββιζάρα πῶς θὰ πάω Κρήτ.
Τὸν ἄββιζάρισα νὰ μὴν ἔρθῃ Κέρκ. Ἀββιζάρε νὰ φύγῃ
Λακων. Ἀββιζαρίστηκε πῶς θὰ περάσουνε ἀπόκεια Κέρκ.
Εἶναι ἄββιζαρισμένες νὰ πάνε αὔριο τ' ἀποταχὰ 'ς τὸ πλύμα
αὐτόθ. || Ἄσμ.

Βγάνουν ἀνθρώπους γλήγορους 'ς τσοὶ ρίζες κι ἄββιζέρονουν
Κρήτ.

Ξέρω το τῶαὶ γνωρίζω το τῶαὶ θεν-νὰ τ' ἄββιζάρω
'ς τὸν παντοκράτορα Θεὸν ἐτῶεθ' θεν-νὰ σὲ πάρω

Κύπρ. Συνών. ἄββερίτω. 2) Παραγγέλλων ἐκ τῶν
προτέρων προκαταλαμβάνω τι, προεξασφαλίζω Αἰγίν.
Κέως Πελοπν. (Μάν.) κ.ά.: Γνωμ. Τὸν παπᾶ καὶ τὸν κουμ-
πάρο ἀποβραδὺς τοὺς ἄββιζάρουν (δηλ. διὰ νὰ μὴ εὑρε-
θοῦν ἀπτησχολημένοι εἰς ἄλλα καθήκοντα, καθ' ἣν ὦραν
τοὺς χρειάζεται τις) Αἰγίν. Συνών. *καπαρρώνω*. 2)

Παραγγέλλω, προστάζω Ἡπ. Κρήτ.: "Οταν τοὺς ἄββιζά-
ριτι, δὲ ζυγώνουν Ἡπ. Τὸν ἄββιζάρα νὰ μὴ δώσῃ τὸ νοίκι
Κρήτ. 3) Προτρέπω, νουθετῶ, συμβουλεύω Νάξ.
(Ἀπύρανθ. Δαμαρ. Τρίποδ.) Πελοπν. (Λακων.): Τὸν ἄββι-
ζάρανε κ' ἠπήαινε 'ς τὴν ἐξοχὴ ποῦ εἶχανε πάει οἱ γονοὶ του
Δαμαρ. Ἡ ἄββιζάρεῖς τονε ἢ δὲν τὸν ἄββιζάρεῖς τὸ ἴδιο κάνει
'Απύρανθ. Ἀββιζάρουν δηνε, μὰ δὲ γροικᾷ αὐτόθ. Ἐββιζερνά
σε, μὰ δὲ μοῦ 'κονεες αὐτόθ. Ἐὼ τὰ 'χ' ἄββιζαρισμένα τὰ
παιδιά μου καὶ κάθονδαι φρένιμα αὐτόθ.

ἄββιζο τό, Ζάκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κυκλ. Παξ. Πελοπν.
(Καλάβρυτ. Τρίκκ. Τριφυλ.) κ.ά. ἄββιζον Λέσβ.

Ἰταλ. *avviso*.

Εἰδησις, γνῶσις πράγματός τινος ἐνθ' ἄν.: *Τ' ἄββίζο ἔσωσε* (ἔφθασε) Κρήτ. *Τοῦ ἔδωκαν ἄββίζο* (τὸν εἰδοποίησαν) Παξ. Συνήθως συνεκφέρεται μετὰ τοῦ παίρνω περιφραστικῶς παίρνω ἄββίζο (ἐννοῶ, καταλαμβάνω) πολλαχ. *Τὸ χωριὸ ἐπῆρε ἄββίζο* (τὸ ἔμαθε) Κυκλ. *Τὸ πῆρ' ἄββίζο κ' ἤρθε κοντὰ Πελοπν.* Ἐπῆγε γὰρ νὰ κλέψῃ, ἀλλὰ τὸν πῆραν ἄββίζο καὶ δὲν ἔκανε τίποτε Τριφυλ. *Τὸν πῆρε ἄββίζο τὸ σκυλλὶ αὐτόθ.* Παίρνου ἄββίζου Λέσβ. Συνών. φρ. *παίρνω εἰδήσι-μυρωδιὰ-χαμπάρι.*

ἄββοκᾶτος ὁ, Ζάκ. Κέρκ. Κρήτ. Παξ. ἄββονκᾶτος Κέρκ. Κρήτ. Παξ. Πελοπν. Ρόδ. Πόντ. (Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Χίος κ.ά. — Γέρ. Κολοκοτρών. 2,58 ἄββονκᾶτους Θράκ. (Μάδυτ.) Λέσβ. κ.ά. ἀφβονκᾶτος Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *avvocato* = δικηγόρος. Ἡ λ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. στ. 7528 (ἔκδ. Schmitt). Ὁ τύπ. ἄββονκᾶτος καὶ παρὰ Δουκ. Πβ. G Meyer Neugr. Stud. 4,5.

1) Δικηγόρος, συνήγορός τινος ἐν δικαστηρίῳ Ζάκ. Θράκ. (Μάδυτ.) Κέρκ. Κρήτ. Λέσβ. Παξ. Πόντ. (Οἶν. Τραπ. Χαλδ.) κ.ά.: *Ἡθελα πέσουν εἰς ἄββονκᾶτους καὶ κριτήρια* Γέρ. Κολοκοτρών. ἐνθ' ἄν. *Ἐσέγκα ἄββονκᾶτον 'ς σὴ δουλεία μ'* (ἔβαλα, ἦτοι ὠρῖσα δικηγόρον εἰς τὴν ὑπόθεσίν μου) Χαλδ. || Ἄσμ.

Ποὺς ἦτο ὅπου μίλησε κ' ἐφάνη ἄββονκᾶτος;
Βγάλωμα θέλ' ἢ γλώσσα του μ' ἕνα κομμάτι βάτο

Ρόδ. 2) Ὁ ἔχων εὐχέρειαν καὶ πειστικότητα λόγου, εὐφραδὴς Πόντ. (Χαλδ.): *Πολλὰ ἄββονκᾶτος ἐν', ἐμπροστά 'τ' λόγον νὰ λές κ' ἐπορεῖς* (πολὺ εὐφραδὴς εἶναι, ἐνώπιόν του δὲν δύνασαι νὰ εἴπῃς λόγον). *Ἀββονκᾶτσα γυναῖκα ἐν'* (εἶναι γυναῖκα ἄββονκᾶτισσα, εὐφραδὴς).

ἄββοκατωτός ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀφβονκατωτός Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄββονκᾶτος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ωτός.

Ὁ ὁμοίος πως πρὸς δικηγόρον, ὁ ἔχων γνώσεις τινὰς τῆς δικηγορικῆς τέχνης.

ἄββονκατλούκι τό, ἀμάρτ. ἄββονκατλούκ' Πόντ' (Χαλδ.) ἄββονκατλούγ' Πόντ. (Χαλδ.) ἀφβονκατλούχ. Πόντ. (Σάντ.)

Τουρκ. *avukatlık*.

Ἡ δικηγορικὴ τέχνη.

* **ἄβγάζω**, ὠβάζω Πόντ. (Ἄμισ. Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ὠβγάζω Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄβγό. Οἱ τύπ. ὠβάζω-ὠβγάζω παρὰ τὸν ἕτερον τύπ. ὠβόν-ὠβόν.

Γεννῶ φά, φωτοκῶ ἐνθ' ἄν.: *Ἡ κοσσάρα ὠβασεν* (κοσσάρα = ὄρνις) Τραπ. Χαλδ. *Τὰ κοσσάρας ἐμουν πάντα ὠβάζ' νε* (αἱ ὄρνιθες μας πάντοτε γεννοῦν) αὐτόθ. *Ὁβγασεν τὸ πουλλὶν ἀπέσ' 'ς σὴ φωλέαν* (ἐγέννησε τὸ πουλλὶ ἐντὸς τῆς φωλεᾶς) Τραπ. || Παροιμ. *Ἡ κοσσάρα πρῶτα ὠβγάζει κ' ἐπεκεῖ κακκανίζει* (ἡ ὄρνις πρῶτον γεννᾷ καὶ κατόπιν κακκαρίζει. Πρὸς τὸν προλέγοντα μετὰ κομπασμοῦ ὅτι μέλλει νὰ πράξῃ τι σπουδαῖον χωρὶς νὰ εἶναι βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας) Κερασ. *Μίαν ὠβασον κ' ἐπεκεῖ κακκάντσον* (πρῶτον γέννησε καὶ ἔπειτα κακκάρισε. Συνών. τῇ προηγούμενῃ) Χαλδ.

ἄβγάκι τό, ἀμάρτ. ἄβγάκ' Εὐβ. (Λίμν.)

Ὑποκορ. τοῦ ἄβγό.

Μικρὸν φόν: *Ἐκανε ἡ κόττα σήμερα ἕνα ἄβγάκ' μικρούτσικο σάμπως εἶναι περδικήσιο.*

ἄβγαλεσά ἡ, Κρήτ. ἄβγαλεσά Κρήτ.

Ἐκ πρώτου συνθετ. ἀγνώστου καὶ τοῦ οὐσ. ἀλεσιά.

Εὐκολία πρὸς ἄλσιν ἐν τῷ μύλῳ δι' ἔλλειψιν πολλῆς ἐργασίας: *Ἡδ' ἄβγαλεσά καὶ ἤλεσα.*

ἄβγαλτος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) ἄβγαλτους Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θεσσ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Κυδων. Μακεδ. (Βογατσ. Σιάτ.) Σάμ. κ.ά. ἄβγάλιτος Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἄβγατος Ζάκ. Κρήτ. Χίος κ.ά. ἄβγαλτος Πόντ. (Οἶν.) ἀνέβγαλτος Ἄνδρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Τριφυλ. κ.ά.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) Προπ. (Κούταλ.) Σῦρ. κ.ά. ἀνέβγαλτους Ἡπ. Ἰμβρ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Λιδορ.) κ.ά. ἀνέβκατος Κύπρ. ἀνέβγαλτους Κυδων.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βγάλλω. Περὶ τῶν τύπ. ἀνέ-ἀνέβγαλτους ἰδ. ἀ-στερητ. 1 δ κέξ.

A) Κυριολ. 1) Ὁ μὴ ἐκβληθεὶς σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.): *Ἡ πέτρα ἐπόμενε ἄβγατη 'ς τὸ πηγάδι Κρήτ. Εἶνι ἄβγαλτον τοῦ κλειδὶ ἀπ' τὴν πόρτα Αἰτωλ. Τό 'χου ἄβγαλτον τοῦ τυρὶ ἀπ' τοῦ τουμάρ' αὐτόθ. Ἀβγαλτον ἐπέμ' νεν τὸ δόντι μ'* Τραπ. *Ὅλοι ἔβγαλαν τοῖς εὐλογίαις 'ς τὸ χωριό, μόνο ἐγὼ τοῖς ἔχω ἄβγατες Χίος Ἐχομε προμυῖδια ἀνέβγαλτα* (μένοντα ἀκόμη ἐν τῇ γῇ) Ἄνδρ. *Τὰ χόρτα ἐν' ἀνέβκαρτα* (δὲν ἐξεργισώθησαν) Κύπρ. *Κουκκιά ἄβγαλτα Μάν. Ὁ ἥλιος εἶναι ἄβγαλτος* (δηλ. δὲν ἀνέτειλε) Ζάκ. Πελοπν. (Λακων.) (Συνών. ἀβάρετος, ἀντίθ. ἀβασίλευτος). *Φόρεμα ἄβγαλο ἀποπάνω του* (διαρκῶς φορούμενον) Λακων. *Τὸ λείψανο εἶναι ἄβγαλο* (δὲν τὸ ἔβγαλαν ἀπὸ τὸ σπῖτι, δηλ. δὲν τὸ ἐκήδευσαν) Σῦρ. *Ὁ νικρὸς εἶνι ἄβγαλτος Αἰτωλ.* β) Ὁ μὴ ἐξελθὼν Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Ἡβγεν ἀ τὴ φυλακὴ ἡ ἄβγάλιτος εἶν' ἀκόμα;* γ) Ὁ μὴ ἀποσταχθεὶς, ὁ μὴ ἐκπυσθεὶς Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ. Κύμ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά.: *Ἀβγαλτα στέφυλα Αὐλωνάρ. Κονίστρ. Κύμ. Ἀβγάλιτη τὴν ἔχομε τὴ ρακὴ Ἀπύρανθ. Ἀβγαλτες ἐλαιές, ἄβγαλο λάδι Αὐλωνάρ. Κονίστρ. Κύμ.* 2) Ὁ μὴ ἀποδημήσας ποτέ, ἀλλὰ διαρκῶς μένων ἐν τῇ πατρίδι του Θράκ. (Αἰν.) Ἰμβρ. Λέσβ. Μακεδ. (Καστορ. Σιάτ. κ.ά.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων. Τριφυλ.) Πόντ. (Κερασ.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.: *Γέρασι κι ἀκόμα εἶνι ἀνέβγαλτους Αἰτωλ. Συνών. ἀξέβγαλτος.* 3) Ὁ πάσχων ἐκ δυσκοιλιότητος καὶ μὴ δυνάμενος νὰ κάμῃ φυσικὴν ἐκκένωσιν Ἡπ. (Ζαγόρ.) κ.ά.: *Εἶνι τρεῖς μέρις ἄβγαλτους Ζαγόρ.* 4) Ὁ μὴ ἐκκολαφθεὶς, ἐπὶ τοῦ φῶς Πελοπν. (Ἀρκαδ.): *Ἀβγαλτο ἄβγό* (ἄφ' οὗ δὲν ἐξεκολάφη ὁ νεοσσός). 5) Ὁ μὴ ἐξωρυγμένος, ἐπὶ αὐλακος, τάφρου κττ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Εἶνι ἄβγαλτους οὐ καταπότ'ς. Ἀβγαλτον τό 'χ' νι τ' αὐλάξ' ἀκόμα* (ἦτοι δὲν τὸ ἀνέσκαψαν, δὲν τὸ ἐκαθάρισαν διὰ νὰ ρέῃ ἐλευθέρως τὸ ὕδωρ). 6) Ὁ μὴ ἔχων διέξοδον, ἐπὶ ὁδοῦ ΚΠαλαμ. Βωμ. 66: Ποίημ.

Καταραμένοι οἱ στοχασμοὶ ποῦ μᾶς παραστρατίζουν κλειστοὺς καὶ 'ς ἄβγαλτα δαρτοὺς φιδωτὰ μονοπάτια

B) Μεταφ. 1) Ὁ μὴ ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας, ἀλλ' ἀσχολούμενος εἰς τὰ οἰκιακὰ πράγματα, ἐπὶ γυναικὸς οἰκοκυρᾶς καὶ χρηστῆς καὶ ἰδίως ἐπὶ νεάνιδος φρονίμου ἐχούσης αὐστηράν ἀνατροφὴν καὶ μὴ ἐκτιθεμένης εἰς τὰ βλέμματα τῶν ἀνδρῶν Ἄνδρ. Ζάκ. Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θράκ.

